

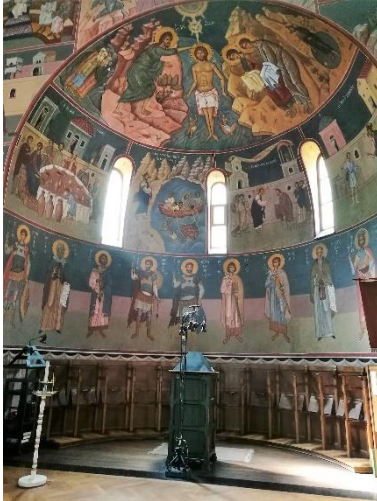
Inspiratie uit een klooster

Afgelopen oktober vertrok een groep gemeenteleden van de Abdijkerk, onder leiding van dominee Michiel Aten, naar Chevetogne (een dorp in de Ardennen) voor een week vol zingeving. Ze bezochten het klooster van Chevetogne en deelden andere vormen van inspiratie met elkaar. Wat zochten de deelnemers in deze reis? En wat vonden ze er? Een reconstructie aan de hand van ervaringen van de reizigers.

Het klooster van Chevetogne, gesticht in 1925 en sinds 1939 gelegen op een heuvel in de Belgische Ardennen, is onderdeel van de benedictijnse traditie. Het klooster wordt bewoond door katholieke monniken. Het is een bijzonder klooster, omdat de monniken twee verschillende liturgieën uitvoeren: een deel volgt de Byzantijnse liturgie (in het Kerkslavisch en Grieks), een ander deel de Latijnse liturgie. De monniken doen dit om de eenheid, de oecumene, te bevorderen. De diensten worden dan ook regelmatig samen gevierd in een van de twee kerken. Tijdens het verblijf van de groep Abdijkerkers in een vakantiehuis vlak bij het klooster bezochten ze elke dag wel een dienst. Er was keuze genoeg: elke dag vinden er meerdere diensten plaats. De eerste daarvan is al om 6.00 uur 's ochtends, de laatste om 20.30 uur. De groep volgde meestal een van de avonddiensten in de Byzantijnse kerk. Deze indrukwekkende kerk is geheel gesierd door fresco's en iconen en volgt hierin de verhalen uit de Bijbel. In de voorhal zijn gebeurtenissen en verhalen uit het Oude Testament afgebeeld: onder andere de schepping van de aarde, de ark van Noach en Jona en de walvis. In het schip van de kerk verbeelden de fresco's het leven van Jezus: Zijn geboorte, doop, kruisiging en verrijzenis. In het heiligdom, waar ook het Evangelieboek bewaard wordt en de eucharistie wordt voorbereid, refereren de fresco's aan de Heilige Geest.

De diensten

De vieringen in de Byzantijnse kerk maakten veel indruk op de deelnemers aan de reis. Een van hen beschrijft: 'Bij binnenkomst beleef je een sfeer van rust. Er wordt dan ook niet gesproken. Je neemt plaats op harde banken zonder rugleuning. Maar dat vond niemand een probleem; de stoelen in de Abdijkerk zijn er heilig bij. Geruisloos komen de monniken binnen. De kaarsen worden aangestoken en enkele lampen verlichten de prachtige iconen. De zangers komen binnen: vijf à zes monniken. Ze nemen plaats achter hun lezelaars. Dan begint de viering. Alle lezingen worden recitatief zingend uitgevoerd en alle gezangen meerstemmig gezongen. Het was zeer indrukwekkend. Je werd als het ware opgetild uit de gewone dagelijkse dingen. De viering op zaterdagavond (Vigilie) duurt ruim tweeënhalf uur. Maar er gebeurt dan zoveel, dat je de tijd totaal vergeet. Het heeft mij diep geraakt.' Hoewel sommigen de diensten, mede doordat ze in het Kerkslavisch en Grieks gehouden werden, bovenal mysterieus vonden, maakten ze dus ook veel indruk. Een andere deelnemer zegt daarover: 'De diensten vond ik fascinerend, prachtig en ontroerend. De stilte, de concentratie, de eerbied, de devotie zijn overal aanwezig. Iedere monnik kent zijn taak, hoe klein die ook is. De Byzantijnse kerk, die een schitterende koepel heeft, staat tijdens een dienst in het volle licht, en dan kun je de iconen en fresco's prachtig zien.'

De rest van de week

Naast het volgen van de diensten in het klooster en het maken van de nodige toeristische uitstapjes (bijvoorbeeld naar de grotten van Han), deelden de deelnemers ook andere vormen van inspiratie met elkaar. Zo had dominee Michiel Aten *lectio divina* (letterlijk: goddelijke lezing) voor de deelnemers voorbereid. *Lectio divina* is een vorm van aandachtig en indringend Bijbellezend. Een van de deelnemers legt uit: 'In Chevetogne hebben we een paar maal na het ontbijt in alle rust *lectio divina* gedaan. We begonnen met een gebed. Daarna lazen we een Bijbeltekst hardop en voor onszelf. Na een paar minuten stilte werd gevraagd welke woorden of tekst jou expliciet aansprak(en) en waarom. Hier werd in het kort met de groep over gesproken. Dankzij de veiligheid in de groep was het niet onplezierig om (emotionele) ervaringen te delen. We eindigden weer met gebed waarin de persoon naast je jouw persoonlijke noden bij God neerlegde en om kracht vroeg.' Deze gezamenlijke geloofsoefening was een mooie opening van de dag. Als dagsluiting hadden alle deelnemers iets voorbereid om te delen. Zo deelde een van de deelnemers wat gedachten over rust: 'Ik was in de Pelgrimshoeve in Zoetermeer op de boekenafdeling en mijn oog viel op een klein boekje met de titel *Rust*. Ik opende het boekje op een willekeurige pagina en las het volgende: "Geduld is het beste gebed", een uitspraak van Boeddha. Rust begint in onze westerse wereld een zeldzame verworvenheid te worden. Wij willen steeds meer in dezelfde tijd. Vandaar dat wij massaal ons heil zoeken in onder andere kloosterretraites. Al in het eerste Bijbelboek Genesis wordt duidelijk hoe belangrijk God het vindt dat wij mensen rust in ons leven nemen. Het Bijbelboek verhaalt hoe God de wereld heeft gemaakt en hoe God zelf rust neemt om van zijn schepping te genieten. Naast fysieke rust spreekt de Bijbel vaak over rust en vrede voor de ziel.' En die rust vonden deelnemers in deze kloosterweek. Zoals een andere deelnemer het verwoordt: 'Het ritme van het klooster werkt voor mij heilzaam! De rust, de stilte en het herhalende. Het dwingt mij tot stilstaan, tot rust te komen en om op het leven te reflecteren. Het is soms heel erg confronterend om jezelf tegen te komen. Uithuilen en weer opnieuw beginnen. Het is zo speciaal en soms heel moeilijk of niet mogelijk om in woorden te kunnen uiten of zeggen. Het maakt mij meer mens en een kind van God.'

Gevoel van samenzijn

De sfeer in de groep tijdens de kloosterweek was goed, waardoor ruimte ontstond om de eerder genoemde vormen van inspiratie met elkaar te delen. Verder werd er door de deelnemers ook veel gewandeld in de mooie omgeving en bijvoorbeeld samen gekookt. Zoals een van hen beschrijft: 'De week als geheel voelde voor mij als een warme deken. De omgang met elkaar gaf een vertrouwd gevoel. Het "er zijn voor elkaar" was een gegeven bij iedereen.' De deelnemers gingen aan het eind van de week dan ook gesterkt en vol inspiratie weer naar huis.

Dank aan Michiel voor het voorbereiden en organiseren van de reis en aan alle deelnemers voor het delen van hun ervaringen en gedachten!

Jantine Wignand

De liefdevolle wereld van Lorna Byrne

Een Ierse mystica

Zoals ooit Hildegard van Bingen visioenen ontving, zo zijn er ook nu mensen die meer informatie krijgen dan anderen en die doorgeven. In het afgelopen jaar heb ik kennis gemaakt met de boeken van Lorna Byrne. Zij is van huis uit katholiek en wordt wel een 'hedendaagse Ierse mystica' genoemd. Ze schrijft heel eenvoudig, maar wát ze schrijft wekt verwondering. Ze laat je als lezer delen in haar intens liefdevolle wereld.

Een leven met engelen

Lorna Byrne heeft van jongs af aan engelen gezien. Voor haar is dat heel gewoon. Zij ziet engelen net zo helder als ze mensen ziet. Toen ze jong was, verboden de engelen haar om over hen te praten. Ook aan haar ouders mocht ze niets vertellen van wat ze zag en meemaakte. Het gevaar was reëel dat ze anders zou worden opgesloten in een psychiatrische inrichting...

Tot ze op een dag van God de opdracht kreeg om haar levensverhaal op te schrijven. De tijd was rijp en ze kreeg de taak om te delen wat zij meemaakt en hoe zij het leven ziet. Intussen heeft ze behalve boeken voor volwassenen ook kinderboeken geschreven. Het zijn boeken om – als het ware – even in te schuilen, zo intens liefdevol is de engelenwereld die ze beschrijft.

Een ziel en een beschermengel

Lorna Byrne beschrijft dat ieder mens een ziel heeft, niet enkel gelovige mensen, maar álle mensen: 'God houdt zo veel van ons dat Hij ons een vonkje van zichzelf heeft gegeven. Dat sprankje licht van God is onze ziel.' En: 'Omdat we zielen hebben die geschapen zijn naar Gods beeld, zijn wij meer dan welke engel ook.' Onze levens doen ertoe en 'het belangrijkste in onze levens zijn onze relaties, veel meer dan materiële zaken.'

Iedere mensenziel is door God verbonden aan een beschermengel. Onze beschermengel is altijd bij ons. Het is zijn/haar taak om ons te herinneren aan de liefde van God. Hij/zij (engelen hebben geen geslacht) zal ons altijd bemoedigen en houdt onvoorwaardelijk van ons. Hij/zij fluistert ons in wat we moeten doen. En aan het eind van ons leven draagt onze beschermengel onze ziel naar huis, naar God.

Indrukwekkend

Het indrukwekkende van de boeken van Lorna Byrne is dat ze beschrijft wat zij ziet: de schoonheid van de engelen en als ze die mag zien: het schitterende licht van een mensenziel. Er komen veel mensen bij haar voor hulp. Zij gaat dan in gesprek met de beschermengel van die persoon, die haar vertelt wat er aan de hand is en wat deze persoon nodig heeft: om heling, acceptatie of hernieuwde levensvreugde te vinden. Lorna vertelt de persoon wat zijn/haar beschermengel aan haar heeft verteld.

Een zwaar leven

Dat Lorna Byrne van jongs af aan leeft met engelen, betekent niet dat haar leven gemakkelijk is. Integendeel. Haar jeugd was pittig, omdat de mensen om haar heen dachten dat ze achterlijk was. Als baby al keek ze langs mensen heen; ze zag tenslotte dingen die de anderen niet zagen... Daardoor dachten mensen dat ze niet zo slim was.

In haar huwelijk was ze heel gelukkig, maar al voordat ze haar man ontmoette, hadden de engelen haar verteld dat hij jong zou sterven. Hij was veel ziek en ze hadden het financieel moeilijk. Ze kregen vier kinderen en zijn overlijden was een intens verdriet voor Lorna... Ze

begreep niet waar dat voor nodig was en was boos op God. Maar een antwoord op de vraag naar het 'waarom' kreeg ze niet.

Haar leven met engelen betekent dus niet dat ze gespaard blijft voor verdriet en moeite. Maar het is prachtig om te lezen hoe de engelen haar steunen in alles en hoe Lorna in alles gehoorzaam is aan God en de engelen.

Werkloze engelen

Ze beschrijft dat ze veel 'werkloze engelen' ziet. Omdat er zo weinig mensen zijn die nog bidden tot God, zijn er veel engelen die maar wat rondhangen. Lorna ziet er veel in kerken, moskeeën, tempels en op andere heilige plaatsen. Ook op begraafplaatsen, want daar willen mensen nog weleens een gebed uitspreken.

Ze benadrukt keer op keer dat we een beroep kunnen doen op de engelen. Ze zijn er om ons te helpen en ze kunnen ons daadwerkelijk bemoedigen en troosten en helen. We hoeven niet 'weg te klimmen' uit onze wereld om engelen te ontmoeten. Integendeel: de engelen zijn midden in onze wereld om ons te helpen. Iedere mensenziel is een vonkje van God. En God wil niets liever dan dat we elk op onze eigen manier ons licht laten schijnen in de wereld! Het is de taak van de engelen om ons daarbij te helpen.

Gebed om heling

Dit is een gebed dat Lorna Byrne vaak meegeeft aan mensen die ziek zijn en aan hun familieleden:

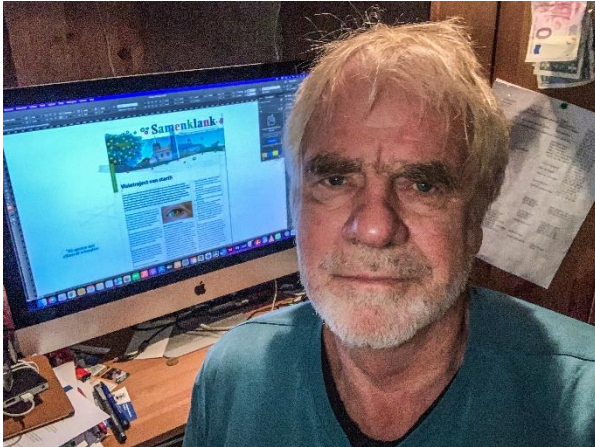
Gebed van Uw helende engelen
dat door Uw aartsengel Michaël aan ons is overgebracht.

Stort uit Uw helende engelen,
Uw hemelse heerscharen over mij,
en over hen van wie ik hou.
Laat me de stralende blik van Uw
helende engelen op mij voelen,
het licht van Uw genezende handen.
Ik zal Uw genezing laten beginnen,
op welke manier U die ook verleent.
Amen

Hoop

Ik hoop van harte dat dit verhaal u hoop geeft, zoals de boeken van Lorna Byrne mij inspireren.

ds. Wietske Verkuyf

Wie maakt onze Samenklank?

Natuurlijk, we lezen allemaal graag de artikelen in Samenklank. Het heeft ons in coronatijd ook verbonden gehouden met de kerk. Uiteraard zijn er de nodige vrijwilligers betrokken bij het samenstellen, schrijven en bezorgen van Samenklank. Maar wie zit er nu achter die mooie professionele opmaak? Frits van Gaans maakt nu al een aantal jaren Samenklank op. Ondergetekende videobelde met hem.

Frits, hoe komt het dat jij dit werk bent gaan doen?

'Ik werkte in een copyshop waar ik onder andere het kerkblad Samenloop van de Abdijkerk printte. Door de fusie van drie kerken raakte ik die opdracht kwijt. Rinus van Delft adviseerde me om ook een offerte te maken voor het nieuw te verschijnen blad Samenklank. Die offerte werd gehonoreerd en ik kreeg de opdracht voor het opmaken en laten drukken van Samenklank.

Na het sluiten van de copyshop ben ik op kleine schaal voor mezelf begonnen en een van mijn opdrachten is dus Samenklank. Inmiddels ben ik 73 en gepensioneerd maar nog lang niet van plan om te stoppen. Helaas is Rinus inmiddels overleden.'

(En na samen herinneringen te hebben opgehaald over de tomeloze energie van Rinus en zijn fotografie ...)

Kun je iets meer over jezelf vertellen?

'Ik zit in het bestuur van de molen in Loosduinen, ik ben lid van het bestuur van het wijkberaad, ik ben chauffeur voor Vers en Vrij (we halen restanten op van restaurants die we dan kunnen rondbrengen naar mensen die dat echt nodig hebben), voor een klein theater verzorg ik de pr. Verder sta ik bekend als de hofphotograaf van Loosduinen. De burgemeester kom ik zo vaak tegen dat hij mij bij mijn voornaam kent.'

Zo. Over rustig aan doen na je pensioen gesproken. En verder?

'Ik ben getrouwd met een Hongaarse vrouw en kom dus vaak in Hongarije. Ik ben daar zelfs een keer op de fiets naartoe gegaan. Verder beheer ik de Facebookgroep "Bij ons in Loosduinen" die bijna 9000 leden heeft. Daarnaast heb ik dus wat klanten voor drukwerk. Ik moet wel zeggen dat ik heel blij ben met Samenklank.'

Hoezo?

'De manier waarop het wordt aangeleverd, de organisatie eromheen is perfect, het blad zit goed in elkaar. Ik kan het zo in elkaar zetten en dan kan het door naar de drukker. Ik maak het weleens anders mee. Weet je wat leuk is? Samenklank wordt gedrukt bij een drukkerij waar ik ooit, toen ik 59 jaar was, ontslagen ben. Geen zorgen hoor, de relatie is goed. Ik heb geen rancune. Ik ben goed terechtgekomen, gelukkig.'

Ik zeg steeds opmaken, mag ik dat zo zeggen?

'Ik zit al bijna 60 jaar in het vak. Ik ben op mijn 14e begonnen, als handzetter in een drukkerij. En hoewel het vak heel erg veranderd is door de komst van de computer, is het puzzelen om te zorgen dat alle stukjes goed in elkaar passen niet veel veranderd. In al die jaren ben ik dus wel meegegroeid met al die veranderingen.'

Ben je zelf kerkelijk?

'Van huis uit ben ik katholiek. Maar mijn ouders hebben zich in 1948, na de geboorte van een tweeling waar ik er een van ben, eigenlijk afgezet van de kerk omdat de pastoor zich nogal actief bemoeide met de hoeveelheid kinderen die mijn ouders moesten voortbrengen. Dat was echt een andere tijd, hè? Maar met mijn vrouw ga ik nu één keer per maand mee naar de Hongaarse kerkdienst, in Marlot. En ja, ook daar ben ik dan actief. Op dit moment met het streamen van de kerkdienst en de opmaak van de nieuwsbrief.'

Dank, Frits, voor alle energie en de energie die je in Samenklank steekt!

Michiel van Butselaar